

Dosarul nr.2r-439/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Mămăligă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Cotorobai, A. Bostan, M. Anton)

DECIZIE

23 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Nadejda Buhna,

în cauza civilă, la cererea cu valoare redusă depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.52/366, împotriva Nadejdei Buhna, Ruslan Stăvilă, Nelei Stăvilă și Ludmillei Stăvilă cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Nadejda Buhna,

c o n s t a t ă:

La 13 mai 2019, SA „Termoelectrica”, în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.52/366, a depus cerere cu valoare redusă împotriva Nadejdei Buhna, Ruslan Stăvilă, Nelei Stăvilă și Ludmillei Stăvilă solicitând încasarea, în mod solidar, de la pârâți în beneficiul Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.52/366 a datoriei pentru consumul de energie termică în sumă de 19380,00 de lei, acumulată până în luna martie, anul 2019, încasarea, în mod solidar, de la pârâți în beneficiul SA „Termoelectrica” a taxei de stat în sumă de 581,40 de lei și alte cheltuieli de judecată suportate.

Prin hotărârea din 05 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral cererea cu valoare redusă depusă de SA „Termoelectrica”, în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.52/366 și s-a încasat, în mod solidar, de la Nadejda Buhna, Ruslan Stăvilă, Nelea Stăvilă și Ludmila Stăvilă în beneficiul Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.52/366 suma de 19380 de lei cu titlu de datorie la plata pentru consumul energiei termice; s-a încasat, în mod solidar, de la Nadejda Buhna, Ruslan Stăvilă, Nelea Stăvilă și Ludmila Stăvilă în beneficiul SA „Termoelectrica” cheltuielile de judecată în sumă de 581,40 de lei suportate pentru achitarea taxei de stat la înaintarea acțiunii.

La 20 septembrie 2019, Nadejda Bunha a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 05 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Nadejda Buhna; s-a comunicat apelantei Nadejda Buhna despre necesitatea prezentării cererii de apel în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 436 de lei, acordând un termen de 10

de la recepționarea încheierii; totodată, s-a explicat apelantei Nadejda Buhna că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Nadejda Buhna; s-a remis apelantei Nadejda Buhna cererea de apel cu toate documentele anexate; s-a explicat apelantei Nadejda Buhna că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și modul stabilit a aceluiași apelant, cu cerere de apel, împotriva aceleași hotărârii, cu același obiect și temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile.

La 20 iulie 2020, Nadejda Buhna a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel la judecarea cauzei a încălcat și a aplicat eronat normele de drept procedural, iar circumstanțele importante pentru soluționare, nu au fost elucidate pe deplin.

Totodată, a menționat că nu a avut posibilitatea de a executa în termen încheierea instanței de apel, ori, nu a primit acest act procedural și nu a fost înștiințată de către poștaș despre recepționarea unor scrisori.

Recurenta a afirmat că prin încheierea din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău i-a fost lezat dreptul de a folosi căile de atac garantate de art. 119 din Constituția Republicii Moldova, în condițiile art. 15, art.56 Cod de procedură civilă. De altfel, dreptul la o cale de atac este consfințit și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și în jurisprudența Curții Europene, conform căreia este garantat dreptul la un apel asupra unei hotărâri de primă instanță.

Copia recursului declarat a fost expediat intimaților la 12 august 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.60) și a fost recepționată la 17 august 2020, conform avizelor de recepție (f.d.64-67). Din adresa Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.52/366 s-a restituit corespondența cu mențiunea „nereclamat” (f.d.62-63).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 25 februarie 2020, iar Nadejda Buhna a depus cerere de recurs la 20 iulie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii instanței de apel din 25 februarie 2020 în adresa părților la 25 martie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.49), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia. Materialele cauzei denotă că recurenta, la cererea sa, expediată instanței prin intermediul poștei electronice la 23 iunie 2020 (f.d.53-54) a recepționat la 09 iulie 2020 hotărârea solicitată, conform mențiunii (f.d.53). Ipoteză reflectată și în recursul declarat. Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestate prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Nadejda Buhna și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza

copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul iterează că hotărârea din 05 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel la 20 septembrie 2019, de către Nadejda Buhna, înregistrând în acest sens apelul (f.d.31).

În temeiul art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Nadejda Buhna și i s-a acordat un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea apelului în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 436 de lei (f.d.41-43).

Aici este remarcat că copia încheierii din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în adresa apelantei a fost expediată la 03 ianuarie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.44) și a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.45).

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a restituit cererea de apel depusă de Nadejda Buhna și a remis apelantei Nadejda Buhna cererea de apel cu toate documentele anexate. Totodată, a explicat apelantei Nadejda Buhna că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și modul stabilit a aceluiași apelant, cu cerere de apel, împotriva aceleași hotărârii, cu același obiect și temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile (f.d.46-48).

Or, în virtutea art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Colegiul prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestui, apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, din considerentele ce succed.

În dezvoltarea acestei ipoteze, Colegiul reține ca fiind întemeiată soluția instanței de apel dispusă prin încheierea din 25 februarie 2020, în situația în care apelanta/recurenta nu a prezentat apelul în conformitate cu exigențele legii și dovada de plată a taxei de stat la declararea apelului.

Deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelanților de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 Cod de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelanta înregistrând la 20 septembrie 2019 apelul nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, a eludat de a se conforma normelor de drept procedural și de a depune cererea de apel cu motivele de fapt și de drept, precum și dovada de plată a taxei de stat, având în vedere natura litigiului.

Totodată, Colegiu iterează că prin încheierea din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Nadejda Buhna și i s-a

acordat un termen de 10 de zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea apelului în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 436 de lei (f.d.41-43).

Aici este de remarcat că încheierea din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a expedit în adresa apelantei din mun.Chișinău, str. Miron Costin, nr. 6/1, ap.20 (f.d.44), de altfel, adresa indicată și de Nadejda Buhna în actele și cererile întocmite personal (f.d.31,53, 57), însă corespondența a fost restituită instanței de apel cu mențiunea „nereclamat” (f.d.45).

Colegiul notează că în contextul prevederilor art. 107 alin.(1) Cod de procedură civilă, dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo.

În atare circumstanțe, Colegiul atestă că anumite informații referitor la o altă adresă, nu au fost comunicate instanței și corespondența a fost expedită la adresa indicată, inclusiv în cererea de apel, aspect reținut de instanța de apel.

Cu referire la argumentul recurente precum că nu a avut posibilitate de a executa încheierea instanței de apel, deoarece nu ar fi fost înștiințată de către poșta despre anumite scrisori, Colegiul menționează că obligația instanței a fost de a comunica actul procedural cu scrisoare recomandată, ceea ce a și făcut, aspect detaliat anterior, însă obiecțiile recurente privind neinformarea de către agentul poștal despre corespondența parvenită pe numele său, nu pot fi adresate instanței.

Mai mult, în sensul pct. 2 din Hotărârea pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimitere nereclamată este trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Respectiv, nereclamarea corespondenței de către apelanta/recurenta, expedită de către instanța de apel, nu poate fi pusă pe seama instanței, în situația în care instanța și-a onorat obligația de a comunica actul de procedură prin poștă, cu scrisoare recomandată, în temeiul art. 100 alin.(1) Cod de procedură civilă.

La acest capitol, Colegiul reține ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că în termenul acordat Nadejda Buhna nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat și nici cererea cu motivele de fapt și de drept care întemeiază apelul, adică nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel în sensul lichidării neajunsurilor admise la declararea apelului, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel depuse de Nadejda Buhna. Or, la data respectivă instanța de apel a rezultat din materialele cauzei.

De altfel, apelanta/recurenta nu și-a valorificat dreptul de a solicita prelungirea termenului de procedură în sensul art. 115 Cod de procedură civilă, în caz că nu avea posibilitatea de a se conforma indicațiilor instanței de apel conform încheierii din 21 noiembrie 2019.

Or, în conformitate cu art. 115 Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

În altă ordine de idei, Colegiul evocă prevederile art. 110 Cod de procedură civilă, conform cărora termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normelor de drept procedural citate corelate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul evidențiază că instanța de apel corect a punctat că apelanta în termenul acordat nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat și cererea cu motivele de fapt și de drept care întemeiază apelul.

Astfel, se impune concluzia de a fi reținută ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel inserate în încheierea din 19 decembrie 2019, emisă în temeiul art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Implicit, Colegiul punctează că odată inițiind procedura de apel, apelanta/recurenta urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Or, părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în plus, pornită la cererea de apel depusă de Nadejda Buhna.

Conjunctura redată supra infirmă alegațiile recurente referitor la faptul că ar fi fost lezat dreptul la un proces echitabil enunțat în art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și că i-ar fi fost îngrădit dreptul de a exercita căile de atac în sensul pretins.

De asemenea, Colegiul nu a identificat anumite încălcări a normelor de drept procedural care ar fi fost admise de către instanța de apel la emiterea încheierii contestate.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevant și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelanta/recurenta și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

Dealtfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În corolar, Colegiul reține ca fiind întemeiată și concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca urmare a neconformării indicațiilor instanței de apel

în termenul acordat, având în vedere că legislația în acest sens reglementează expres și cert termenele, precum și condițiile de acceptare a cererilor de apel.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Nadejda Buhna.

Se menține încheierea din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea cu valoare redusă depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.52/366, împotriva Nadejdei Buhna, Ruslan Stăvilă, Nelei Stăvilă și Ludmilei Stăvilă cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat